

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2182/2021
08.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Манић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., село ..., ВВ из села ..., ..., ГГ из ... и ДД из ..., чији је заједнички пуномоћник Мехмети Решат, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2233/20 од 07.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 08.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2233/20 од 07.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П 622/19 од 26.12.2019. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилца власник непокретности кп бр. ..., потес ..., култура њива 4. класе, површине 3246 м², уписана у ЛН број ... КО ..., по основу одржаја, те је наложено туженима да ово право признају тужилци. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилце којим је тражила да се утврди да је власник предметне непокретности по основу уговора о купопродаји непокретности. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужилци на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 101.800,00 динара.

Одлучујући о жалби тужених, Апелациони суд у Нишу је након одржане расправе донео пресуду Гж 2233/20 од 07.10.2020. године којом је ставом првим изреке, укинуо наведену првостепену пресуду и пресудио тако што је одбио тужбени захтев да се утврди да је тужилца власник непокретности кп бр. ..., потес ..., по култури њива 4. класе, површине 3246 м², уписана у ЛН број ... КО ..., по основу одржаја и да јој тужени то право признају. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 290.650,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени су поднели одговор на ревизију.

Испитујући побјану пресуду у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиле неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Основног суда у Бујановцу О бр. 61/81 од 03.04.1982. године, за законске наследнике иза смрти пок. ЂЂ оглашени су његови синови ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ. Предметна кп бр. ... КО ... представљала је део заоставштине иза смрти сада пок. ЂЂ, која је у оставинском поступку припала његовим синовима. Заоставштина непокретности накнадно је подељена уговором о деоби имовине од 28.10.1986. године, тако што је предметна парцела припала сада пок. ЗЗ. Тужена ВВ супруга је пок. ЗЗ, док су тужене ГГ и ДД његове ћерке. Тужила АА је ћерка сада пок. ЕЕ. Решењем Основног суда у Врању О бр. 1889/12 од 21.11.2012. године, на заоставштини сада пок. ЕЕ из ..., за законског наследника оглашена је његова ћерка АА, а предметна парцела није обухваћена, нити је расправљена као његова заоставштина. Пред Општинским судом у Прешеву, дана 23.10.1986. године, оверено је овлашћење ЗЗ Ов бр. .../..., којим је овластио тужилу да у његово име, као поклонодавца, потпише уговор о поклону непокретности са сада пок. ЕЕ, као поклонопримцем. Из садржине наведеног овлашћења не може се утврдити на коју непокретност се оно односи. Уговор о поклону по овом овлашћењу није сачињен. Није сачињен ни уговор о купопродаји предметне непокретности између оца тужиле и њеног стрица, сада пок. ЗЗ. До 2010. године сада пок. ЕЕ и његови правни следбеници су спорну парцелу користили и издавали у закуп трећим лицима за испашу стоке, јер је договор између браће био да ЕЕ користи предметну парцелу и плаћа порез којим се она задужује. Сада пок. ЗЗ је 1992. године оцу туженог ББ продао наведену парцелу, а купопродајна цена исплаћена је његовим ћеркама, туженој ГГ и ДД. Правноснажном пресудом Основног суда у Бујановцу П 530/16 од 01.09.2016. године, туженом ББ утврђено је право својине на предметној парцели по основу одржаја и упис тог права извршен је код надлежне службе за катастар непокретности. Све до тада као власник предметне парцеле био је уписан сада пок. ЗЗ.

Овако утврђено чињенично стање резултат је оцене доказа изведених од стране другостепеног суда, који је поступио у складу са одредбама члана 383. став 3. и 4. ЗПП и по својим овлашћењима укинуо првостепену пресуду и одлучио о захтевима, применом члана 387. став 1. тач. 6. истог закона. Пресудом другостепеног суда тужбени захтев је одбијен као неоснован, јер није доказано да су тужила и њен правни претходник спорну парцелу држали по било ком основу који би водио стицању својине, нити по основу усменог, нити писменог уговора о поклону или уговора о купопродаји, већ су уз дозволу правног претходника тужених могли само да је користе уз плаћање пореза, те с обзиром на то, тужила и њени правни претходници нису могли бити у уверењу да парцела коју користе представља њихово власништво, због чега нема ни савесности, као неопходног услова за стицање путем одржаја. Од стране правног претходника тужених као власника, спорна непокретност је продата правном претходнику туженог ББ по реализованом усменом уговору о купопродаји уз исплату купопродајне цене у 1992. године и у судском поступку утврђеном праву својине на њој у 2016. години.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиле као неоснован, позивом на одредбе члана 28. став 4. и 72. став 2. Закона о основама својинскоправних односа.

Одредбом члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа ("Службени лист СФРЈ" број 6/80 са каснијим изменама и допунама), прописано је да савестан држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година. Чланом 72. став 2. и 3. овог закона прописано је да је државина савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова и да се савесност државине претпоставља.

Из наведених одредби произлази да је код ванредног одржаја, савестан онај држалац који не зна или не може знати да ствар коју држи није његова, те оправдано верује да је власник, односно лице које верује у правни основ своје државине оправдано сматрајући да је титулар права чију садржину фактички врши. За стицање права својине путем ванредног одржаја захтева се испуњење два услова: наведени протек времена и савесност, не и законитост државине, која је додатни услов код редовног одржаја. Несавесна државина не може никада, па ни протеком времена да доведе до стицања права својине.

Код чињенице да не постоји доказ о стицању права својине на спорној непокретности од стране правних претходника тужиле и да је према подацима из Службе за катастар непокретности сада пок. 33 био уписан као власник све док тужени ББ није уписао своје право својине утврђено пресудом Основног суда у Бујановцу, правилно је другостепени суд одлучио када је одбио тужбени захтев тужиле за утврђење права својине на спорној парцели. У конкретном случају, одлучено је у складу са правилима о терету доказивања прописаним у члану 231. Закона о парничном поступку. Тужилца није пружила доказе да је њен правни претходник са правним претходником тужених ВВ, ГГ и ДД закључио правни посао подобан за стицање права својине, односно уговор о поклону или уговор о купопродаји предметне непокретности. Код чињенице да у пуномоћју датом тужилци од стране њеног стрица, сада пок. 33, за потписивање уговора о поклону са њеним оцем, није наведено која непокретност би била предмет поклона, неосновани су наводи ревизије да из садржине предметног пуномоћја неспорно произлази да је намера сада пок. 33 и ЕЕ била да се закључи уговор о поклону спорне непокретности и да је уговор реализован. Насупрот ревизијским наводима, правилно је другостепени суд закључио да се услови за стицање права својине на страни тужиле нису стекли.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, јер је донета у складу са чланом 163. став 1-4, чланом 153. став 1. и 154. ЗПП.

Захтев за накнаду трошкова поступка може се поставити и током самог трајања поступка, по радњама предузетим у току трајања поступка, а све до закључења расправе пред судом пред којим настају (члан 163. став 3. ЗПП). Такав је случај и са трошковима жалбеног поступка који се могу захтевати до закључења расправе пред другостепеним судом и за састав жалбе и за заступање на расправи пред тим судом. Имајући у виду стање у спису у погледу опредељеног захтева за накнаду трошкова поступка, неосновани су наводи ревизије да тужени нису благовремено определили врсту и висину трошкова поступка које потражују.

Приликом доношења одлуке, овај суд је ценио остале ревизијске наводе, али је закључио да исти нису од утицаја на другачију одлуку, јер је другостепена пресуда донета правилном применом материјалног права.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић